

Skubała-Tokarska, Zofia

Sprawozdanie z działalności Komitetu i Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN za rok 1958

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 4/2, 397-409

1959

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI KOMITETU I ZAKŁADU HISTORII NAUKI
I TECHNIKI PAN ZA ROK 1958**

Rok 1958 przyniósł zasadnicze zmiany organizacyjne w placówkach Polskiej Akademii Nauk, pracujących nad historią nauki i techniki.

Już w 1957 r. Sekretariat Naukowy Prezydium PAN powołał Komisję dla przeanalizowania działalności Zakładu Historii Nauki PAN w składzie: prof. dr T. Manteuffel, prof. dr J. Wasilkowski, prof. dr B. Suchodolski i prof. dr B. Skarżyński. Wnioski tej Komisji przedstawione Sekretariatowi Naukowemu szły w kierunku połączenia działalności Komitetu oraz Zakładu i utworzenia Komisji Organizacyjnej przyszłego Instytutu Historii Nauki i Techniki, który miałby powstać na bazie obu wspomnianych placówek. Jednakże uchwała Prezydium PAN z dnia 22.IV.1958 r. zmodyfikowała nieco wnioski Komisji przynosząc utworzenie na razie Zakładu Historii Nauki i Techniki jako placówki pomocniczej Wydziału I PAN. W jego ramach znalazły się prace badawcze prowadzone dotychczas przez Komitet Historii Nauki przy Prezydium PAN i Zakład Historii Nauki przy Prezydium PAN, jak również niektóre zagadnienia z działu Dokumentacji Historii Nauki Ośrodka Bibliografii i Dokumentacji Naukowej PAN.

Powstały w ten sposób Zakład Historii Nauki i Techniki przy Wydziale I, którego Rady Naukowej funkcję pełni dotychczasowy Komitet Historii Nauki, rozpoczął swą działalność 1 lipca 1958 r.

Zakład posiada obecnie cztery działy naukowe, dzielące się na sekcje i zespoły. Tego rodzaju struktura podyktowana została przejęciem prac Komitetu wraz z jego współpracownikami i komórkami organizacyjnymi. Dział I — obejmuje ogólne problemy dziejów nauki (kierownik — prof. B. Suchodolski), Dział II — historię nauk biologicznych i medycznych (prof. B. Skarżyński), Dział III — historię nauk matematycznych, fizycznych, chemicznych i geologiczno-geograficznych (prof. A. Birkenmajer), Dział IV — historię techniki i nauk technicznych (prof. E. Olszewski). Zakład posiada poza tym: Dział V — Dokumentacji Naukowej wraz z Biblioteką (doc. J. Michalski), Dział VI — Wydawniczy i dział VII — Współpracy z Zagranicą (mgr Z. Skubała) oraz Dział Administracyjny. Komisja Kopernikańska włączona została do Działu III, a kierownictwo jej objął prof. A. Birkenmajer.

Równocześnie z powyższymi zmianami organizacyjnymi przyniósł rok 1958 ustalenie pewnych kierunków badawczych prac Zakładu, wokół których koncentrować się będzie jego działalność. Tym zasadniczym zrębem ma być opra-

cowanie próbnej syntezy historii nauki polskiej, oparte częściowo na istniejących opracowaniach, częściowo zaś na badaniach, które będą w najbliższych latach przeprowadzone, zwłaszcza w tych dziedzinach, dla których nie ma w ogóle opracowań, względnie są tylko częściowe. Prace nad syntezą, która ma ukazać się jako kilkutomowe wydawnictwo, wiąże się z obchodem tysiąclecia istnienia Państwa Polskiego, które to uroczystości zobowiązują nas do przedstawienia również dorobku kultury i dziejów nauki polskiej, tym bardziej że w okresie Millenium przypada 600-lecie Uniwersytetu Jagiellońskiego, które w szerszym aspekcie ujęte będzie jednocześnie świętem całej nauki polskiej.

Prace Działu I zajmującego się ogólnymi problemami dziejów nauki, którego kierownikiem naukowym jest prof. dr Bogdan Suchodolski, prowadzone były w ramach trzech zespołów: 1) Zespołu do badań ogólnych problemów socjologii nauki i historii metodologii naukowej (od września 1958 r.), 2) Zespołu historii nauki okresu Odrodzenia, 3) Zespołu historii nauki okresu Oświecenia.

Prace Zespołu do badań ogólnych problemów socjologii nauki i historii metodologii naukowej pod kierunkiem prof. dr P. Rybickiego koncentrowały się na następujących tematach:

Słownik historyczny pojęć społecznych — oparty na materiałach piśmiennictwa polskiego okresu Odrodzenia (prof. dr P. Rybicki, mgr H. Dutkiewicz i mgr J. Rebeta); zebrano tu materiały z pism prawno-politycznych i ekonomicznych Zaborowskiego, Sliwnickiego, Kopernika, Śmigleckiego oraz sporządzono szczegółowe, krytycznie objaśnione, wyciągi z części komentarzy do *Polityki* Arystotelesa. Przeprowadzono badania porównawcze, dotyczące związków myśli polskiej z myślą europejską, ze szczególnym uwzględnieniem Bodina, Casusa, Althusiusa, Arnisaesusa.

Studia nad recepcją teorii społeczeństwa i państwa Arystotelesa w epoce Odrodzenia (prof. Rybicki). Opracowano całkowicie zagadnienie recepcji teorii Arystotelesa przez A. A. Olizarowskiego na tle porównawczym europejskiego arystotelizmu, (praca pt. *Z dziejów polskiego arystotelizmu — „De politica hominum societate“ Arona Aleksandra Olizarowskiego* została oddana do druku do „Studiów i materiałów z dziejów nauki polskiej“). Studia nad recepcją renesansową wymagają podbudowy w dokładnej znajomości recepcji wcześniejszej. W tym celu dr P. Czartoryski, który przez rok 1958 przebywał na studiach w Stanach Zjednoczonych, sporządził w Bibliotece Uniwersytetu w Harvard, na podstawie znajdujących się tam katalogów zbiorów rękopiśmiennych w bibliotekach światowych, zestawienie komentarzy do *Etyki* i *Polityki* Arystotelesa oraz do pseudoarystotelesowej *Ekonomii*, pochodzących z wieków XIII—XV i posiadanych przez te biblioteki.

Renesansowe źródła współczesnej myśli społecznej (doc. W. Voisé); do pracy tej, która będzie kontynuowana w roku 1959, zebrał autor materiały w kraju i za granicą w czasie dwumiesięcznego pobytu w Szwajcarii i Francji. W Szwajcarii doc. W. Voisé wygłosił w Seminarium Historycznym Uniwersytetu Bazylejskiego odczyt o Wolfgangu Wissenburgu jako tłumaczu na język niemiecki książki Frycza Modrzewskiego.

Wpływ nauk ścisłych na metodologię nauk społecznych w okresie Oświecenia (mgr A. Gella). Studia wstępne przerwane zostały wyjazdem mgr Gelli do Stanów Zjednoczonych na stypen-

dium. Obok powyższych prac, w ramach zespołu, prof. Rybicki podjął również przerwane w ubiegłych latach prace nad problematyką socjologii nauki.

Na działalności i możliwościach rozwojowych Zespołu historii nauki okresu Odrodzenia odbiło się wyraźnie jego skurczenie osobowe, jakie nastąpiło w roku sprawozdawczym; wyodrębniony bowiem został wyżej omówiony Zespół badań ogólnych problemów socjologii nauki i historii metodologii naukowej, dr J. Dianni zaś i mgr A. Wachulka przeszli do nowopowstałej w Zakładzie Historii Nauki i Techniki Sekcji historii nauk matematycznych, fizykochemicznych i astronomicznych.

Prace członków Zespołu referowano na roboczych posiedzeniach z udziałem licznych gości, przy czym niektóre z nich znajdują się w „Kwartalniku Historii Nauki i Techniki” lub „Studiach i materiałach z dziejów nauki polskiej”. W 1958 r. odbyły się cztery posiedzenia, na których wygłoszono następujące referaty: Dr J. Czerniatowicz — *Znajomość Plutarcha w Polsce w dobie Odrodzenia*, prof. P. Rybicki — *Z dziejów recepcji Arystotelesa w Polsce* — „*De politica hominum societate*” A. A. Olizarowskiego (w druku), dr St. Szpilczyński — *Mikołaj z Polski i jego rola w piśmiennictwie lekarskim* (w druku), dr I. Zarębski — *Jan Długosz a problemy nauki, wiedzy i wychowania*, mgr W. Szelińska — *Niektóre biblioteki profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego w XV wieku*, dr J. Czerniatowicz — *Ze studiów nad recepcją kultury greckiej w XVI wieku w Polsce* (w druku).

Ponadto prof. H. Barycz prowadził pracę nad historią Uniwersytetu Jagiellońskiego w wieku XVII, mgr L. Hajdukiewicz nad zagadnieniami: *Nowe prądy i zjawiska w życiu naukowym Polski XVII w.* oraz *Dzienniki uczonych polskich doby Odrodzenia*, dr J. Dianni zaś kończy pracę nad *Historią matematyki w Uniwersytecie Jagiellońskim do połowy XIX wieku*. Poza tym mgr J. Hajdukiewicz przygotował do druku pracę *Biblioteki naukowe w Polsce w dobie Odrodzenia. Cz. I. Biblioteka Macieja z Miechowa*, mgr A. Wachulka ukończył pracę *Geometria praktyczna w wykładach Oswalda Krugera*, dr J. Dianni przygotowała do druku rozprawę *Logarytmy w polskiej literaturze matematycznej*, oraz *Pitagoras i pitagorejczycy w dziejach matematyki*.

Prace wykonane w Zespole pozwoliły mgr J. Górskiemu przeprowadzić obronę pracy kandydackiej (*Poglądy merkantylistyczne w polskiej myśli ekonomicznej XVI i XVII wieku*) w SGPiS, a mgr L. Hajdukiewiczowi otworzyć przewód doktorski (*Biblioteka Macieja z Miechowa na tle polskich bibliotek naukowych w. XVI*).

Zespół wziął walny organizacyjny i naukowy udział w sesji naukowej poświęconej uczczeniu 500-lecia urodzin Macieja z Miechowa, która odbyła się staraniem Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Komitetu Historii Nauki PAN w dniach 19 i 20 maja 1958 r. w Krakowie i Miechowie.

Z pięciu referatów, jakie wygłoszono — (prof. T. Bilikiewicz — *Działalność Miechowity na polu nauk lekarskich*, prof. K. Buczek — *Miechowita jako geograf*, prof. S. Marian Kuczyński — *Miechowita jako historyk*, mgr L. Hajdukiewicz — *Zainteresowania naukowe Miechowity w świetle jego księgozbioru*, prof. H. Barycz — *Maciej z Miechowa — człowiek i dzieło*) dwa ostatnie opracowali członkowie zespołu. Całość materiałów ogłoszona będzie w księdze poświęconej temu uczonemu, która została oddana do druku w 1959 r. Szczegółowe sprawozdanie z Sesji ukazało się w z. 5/58 „Kwartalnika”.

Badania Zespołu historii nauki okresu Oświecenia koncentrują się na głównych postaciach i zagadnieniach organizacji nauki okresu Oświecenia. Osiągnięto wyniki mające szczególne znaczenie dla przygotowania zespołowego opracowania dziejów nauki polskiej. Dotychczasowa praktyka wykazuje celowość kontynuowania badań w tym kierunku. Wyniki prac zespołu są przedmiotem referatów, na odbywanych co dwa miesiące, całonocnych posiedzeniach naukowych. W roku sprawozdawczym odbyto pięć posiedzeń z następującymi referatami: mgr I. Stasiewiczówna — *Od problemów nauki do problemów nauk. Rozważania na lamach czasopism polskich lat 1765—1773*, dr J. Dihm — *Julian Ursyn Niemcewicz jako historyk*, mgr J. Skarbek — *Podstawowe założenia fizyki Antoniego Wiśniewskiego*, mgr M. Francić — *Socjologia wiedzy Józefa Sottykowicza*, doc. K. Mrozowska — *Udział generalnych dyrektorów nauk Szkoły Rycerskiej w organizowaniu nowego szkolnictwa polskiego*, mgr R. Wołoszyński — *Działalność F. L. Harrscha na polu górnictwa i przemysłu polskiego 1779—1783*, mgr L. Dutkova — *Towarzystwo Naukowe Krakowskie*, dr H. Madurowicz — *Działalność naukowa Feliksa Łojki*, mgr I. Stasiewiczówna — *Zbiór różnego rodzaju wiadomości Jana Augusta Posera*, dr J. Górski — *Polska nauka ekonomiczna lat 1800—1830 a sprzeczności kapitalizmu*.

Badania nad wszystkimi wyżej wymienionymi tematami są zaawansowane, jakkolwiek spotykamy się z opóźnieniami w wykonaniu prac. Główną przyczyną tych opóźnień jest to, że częściowo badania te podejmowane są na marginesie specjalności poszczególnych pracowników.

Postanowiono nie kontynuować w ramach zespołu badań nad zagadnieniem: *Historiografia i historiozofia w pismach H. Kołłątaja* (dr H. Rzańkowska) przekazując ten temat Zakładowi Historii Historiografii Instytutu Historii PAN.

Prace Działu II Historii Nauk Biologicznych i Medycznych zmierzały: a) do inwentaryzowania i porządkowania materiałów archiwalnych dotyczących nauk biologicznych, b) do przygotowania tych materiałów dla opracowania, mającego naświetlić podejmowane problemy, c) do opracowania problemów z zakresu historii nauk biologicznych w Polsce pod kątem widzenia monograficznego ujęcia historii nauki w Polsce, podjętego przez Zakład w związku z Millennium.

Uzasadnienie konieczności podjęcia tych zadań wymaga jednak zwrócenia uwagi na kilka aktualnych okoliczności.

Materiały archiwalne nagromadzone w zbiorach prywatnych i bibliotekach były dotychczas bardziej wyczerpująco opracowane tylko w zakresie niektórych dyscyplin biologicznych, np. medycyny. Bezценne zasoby uległy zniszczeniu w czasie ostatniej wojny, nie będąc uprzednio wyzyskane, a to dlatego, że nikt się nimi przed wojną nie interesował. Nadrobienie tych zaniedbań należy uznać za ważką konieczność. Ograniczone możliwości pozwalają taką pracę inwentaryzacyjną przeprowadzić tylko w zakresie wąskich wycinków zbiorów. Materiały dotyczące dziejów zoologii w Polsce gromadzi systematycznie i inwentaryzuje Instytut Zoologii PAN w Warszawie. Materiały dotyczące nauk przyrodniczych szczególnie w okresie Odrodzenia na Dolnym Śląsku opracowuje dr Szpilczyński we Wrocławiu. Materiały dotyczące dziejów nauk biologicznych i medycyny w Gdańsku gromadzone są w tym ośrodku przez prof. dr T. Bili-kiewicza i doc. dr S. Sokoła. Prace o tym charakterze nie ograniczają się oczywiście tylko do czystej inwentaryzacji, ale powiązane są z równoczesnym mo-

nograficznym opracowywaniem pewnych zagadnień. I tak na ukończeniu znajduje się poważna monografia doc. Sokoła o medycynie gdańskiej w dobie Odrodzenia oraz praca zespołu prof. Bilikiewicza o księgozbiorach gdańskich lekarzy. Dr Szpilczyński ukończył pracę o książce medycznej w zbiorach Piastów w Brzegu oraz kończy monografię o medycynie śląskiej w dobie Odrodzenia. Odkryta w roku bieżącym bogata korespondencja znakomitego przyrodnika pierwszej połowy ubiegłego stulecia A. Wagi znajduje się w tej chwili w opracowaniu mgr K. Kowalskiej.

Przygotowania do pracy nad podręcznikiem historii nauki i techniki w Polsce wykazały poważne luki w wiadomościach o stanie nauk biologicznych w Polsce, szczególnie w wieku XIX. W mniejszej mierze dotyczy to materiałów biograficznych, ale przede wszystkim wiąże się z brakiem danych o stanie i organizacji prac badawczych, placówek naukowych, szkół itd., wreszcie o problematyce podejmowanych badań. Dlatego też Dział historii nauk biologicznych starał się inspirować tematykę tego rodzaju, rezygnując nawet celowo z pewnych dociekań już rozpoczętych i kierując zainteresowanych pracowników ku problemom, których niejasny stan wymaga jak najszybszego uporządkowania. W tym zakresie dział nauk biologicznych doprowadził do ostatecznego ukończenia rozpoczętej przed dwoma laty monografii o szkole rolniczej w Czernichowie (pióra mgr S. Brzozowskiego), przekazał do druku pracę o szkole rolniczej w Żabikowie (pióra doc. M. Wachowskiego), zainicjował przepracowanie i poszerzenie monografii o Oczapowskim (prof. dr W. Staniewicz) oraz pomógł do osiągnięcia dalego posuniętego stadium monografii o wydziale rolnym USB w Wilnie. Daleko posunięte są też prace nad historią szkoły rolniczej w Dublinach (mgr S. Brzozowski i mgr inż. L. Świejkowski) oraz monograficzne ujęcie dziejów chirurgii w Polsce (doc. S. Sokół). W r. 1959 będą ukończone monografie: doc. S. Sokoła o Ludwiku Rydygierze, dr Szpilczyńskiego o Olhafiusie, prof. G. Brzęka o J. Nusbäumie-Hilarowiczu, dr A. Głowackiej o Wolniewiczach oraz zespołu autorskiego (mgr mgr Josse, Stolzmann, Skolimowska) o naukach zootechnicznych w wyższych szkołach rolniczych.

Poza tą zasadniczą tematyką prowadzono badania nad pewnymi zagadnieniami, które już w r. 1957 zostały sformułowane i których nie można było przerwać, jak np. pracy prof. H. Bukowieckiego o farmakopei kościuszkowskiej i prof. A. Paszewskiego o wpływach obcych na rozwój botaniki w Polsce w okresie Odrodzenia. Ponieważ rok 1959 jest poświęcony uczczeniu pamięci Darwina, dział nauk biologicznych włączył się w tę tematykę inspirując prace doc. J. Fidelusa o społecznej recepcji darwinizmu w Galicji w drugiej połowie XIX w. oraz dr L. Szyfmana o wpływie poglądów Lamarcka na biologię polską XIX w.

Prace Działu historii nauk biologicznych ujęte były w ramy sekcji i zespołów, prowadzonych przez odpowiedzialnych kierowników. Były to: Sekcja Historii Nauk Biologicznych dzieląca się na zespoły: Zespół historii nauk biologicznych (prof. B. Skarżyński), Zespół historii nauk agrobiologicznych (prof. J. Frierich), Zespół historii zoologii (prof. T. Jaczewski), oraz Sekcja Historii Medycyny (prof. T. Bilikiewicz).

Reorganizacja Ośrodka Dokumentacji i Bibliografii PAN spowodowała przejęcie przez Zakład Historii Nauki i Techniki dwuosobowego zespołu (mgr

W. Osieńska i inż. Gieysztor), pracującego już od dłuższego czasu nad gromadzeniem materiału do podręcznego *Słownika biograficznego biologów polskich*. Praca nad tym słownikiem została zreorganizowana, zgromadzonych kilkaset biogramów zostało poddanych opracowaniu redakcyjnemu i można się spodziewać oddania do druku tego dzieła już z końcem 1959 r.

Niektóre prace o mniejszym zakresie lub też wycinki prac większych były referowane na posiedzeniach działu historii nauk biologicznych lub też Sekcji Historii Medycyny.

W 1958 r. zostały połączone w jednym Dziale III pod kierownictwem prof. A. Birkenmajera prace z zakresu historii nauk matematycznych, fizycznych, chemicznych (Sekcja I) i geologiczno-geograficznych (Sekcja II).

W trakcie organizowania znajduje się Zespół historii matematyki, prace z tego zakresu w przeważającej mierze prowadzone były dotąd w Zespole historii nauki okresu Odrodzenia (zob. odpowiedni ustęp sprawozdania). Obok nich w zakresie historii matematyki prof. S. Dobrzycki prowadził badania nad zagadnieniami: — *Działalność matematyczna A. Kochańskiego* i *Historia matematyki w Polsce w I połowie XIX w.*

W Zespole historii astronomii wszystkie prace wchodzące do planu na 1958 r. były częścią składową szeroko zakrojonej pracy nad syntetyczną historią astronomii polskiej, której całość ma być opracowana do końca 1960 r. Dotychczas zakończono zbieranie materiałów oraz oddano do druku bardzo szczegółowy konspekt pracy pod red. prof. A. Birkenmajera i prof. E. Rybki („*Studia i materiały z dziejów nauki polskiej*“, r. 1959, oraz krótkie opracowania dziejów obserwatoriów polskich, napisane przez ich długoletnich kierowników: dzieje obserwatoriów we Lwowie, Wilnie i Warszawie).

Dr Tadeusz Przytkowski w ciągu czerwca 1958 r. przeprowadził we Francji bardzo sumienne i owocne badania nad materiałami do historii astronomii polskiej w XVII wieku, głównie nad spuścizną korespondencji Jana Heweliusza, znajdującą się w Paryżu.

W zakresie historii fizyki podjęty został temat *Historia podręczników fizyki w Polsce w XIX w.* (T. Piech i M. Halaubrenner). W dalszym ciągu opracowywano materiały pozostałe po Z. Wróblewskim (T. Piech i S. Fabiani). Ukończona została w 1958 r. praca mgr J. Skarbka pod tytułem *Podstawy fizyki Antoniego Wiśniewskiego*. Koncentruje się ona na analizie przemian zachodzących w treści kilku podstawowych pojęć fizyki i filozofii w poł. XVIII w. Doc. dr A. Teske kontynuując prace nad tematem — *Fizyka w Polsce XVII i XVIII w.* napisał kilka recenzji oraz opracowań popularyzacyjnych.

W ramach zespołu historii chemii prof. W. Hubicki opracowując *Historię chemii w Polsce do 1800 roku* zebrał w czasie swego pobytu w NRF, Finlandii, Szwecji i Danii obfity plon w postaci około dwóch tysięcy klatek mikrofilmów. Na zebrany materiał składają się różne rękopiśmienne traktaty polskich alchemików, korespondencje alchemiczne itp., zebrane w bibliotekach, archiwach i zbiorach prywatnych. Poza tym prof. Hubicki ukończył część swojej pracy *Michał Sędziwój i jego czasy*. Praca *Pierwsze podręczniki chemiczne w Polsce* mgr Keller-Sarneckiej została oddana do druku. Kontynuację tematu przerwał jej dłuższy pobyt za granicą.

Doc. dr Z. Wojtaszek zebrał materiały dotyczące historii chemii nieorganicznej na Uniwersytecie Jagiellońskim od czasu objęcia katedry przez Czer-

nońskiego. Materiały te dotyczą niekriogenicznej działalności naukowej Olszewskiego, Karola Trochowskiego, Karola Krzyżanowskiego, Piotra Germańskiego. Prof. E. Trepka ukończył pracę *Historia kolorystyki* i przygotował ją do druku.

W ramach badań prowadzonych nad dziejami biochemii polskiej doc. E. Ostachowski opracował i przygotował do druku pierwszą część swej zamierzonej pracy *Pierwsza katedra chemii na Uniwersytecie Jagiellońskim* oraz zebrał i opracował materiały dotyczące działalności Aleksandra Stopczyńskiego, profesora chemii fizjologicznej w Krakowie, Władysława Nimiłowicza, Stanisława Bedyńskiego i Wincentego Arnolda.

Doc. K. Sarnecki w ramach podjętej pracy *Zarys historii technologii chemicznej w Polsce do połowy XIX wieku* — przygotował do druku rozdział *Jak dawniej robiono saletrę i alun*. Dr L. Krówczyński kontynuował swe badania nad historią chemii farmaceutycznej w Polsce. Zebrał on również materiały dotyczące produkcji soli w Polsce systemem niegórnym, wykorzystując materiały archiwalne w Ciechocinku.

W Sekcji Historii Nauk Geologiczno-Geograficznych (kierownik prof. B. Olszewicz) opracowano w poszczególnych zespołach następujące tematy:

W Zespole historii geografii prof. K. Buczek opracował materiały do pracy *Bernard Wapowski jako geograf i kartograf*. Ostateczne ustalenie wyników stanowić będzie podstawę tekstu dla *Monumenta Poloniae Cartographica*. Monografia o Humboldtzie (ok. 13 ark.) podjęta z okazji przypadającej w roku 1959 setnej rocznicy jego śmierci — została opracowana przez doc. S. Staszewskiego i oddana do druku. Praca habilitacyjna dr B. Strzeleckiej *M. Kromer jako geograf* precyzuje stanowisko Kromera w geografii, jego zależności i wpływy. Praca doktorska *Nauka geografii w Polsce w epoce Oświecenia* mgr St. Lipki poświęcona jest wybitniejszym geografom doby Oświecenia i opracowywanym przez nich podręcznikom. Praca *Geografia ekonomiczna w Polsce w początkach XX w.* (mgr A. Krzymowska), obszerna i długofalowa, częściowo już wykonana, zostanie ostatecznie ukończona w r. 1959. Praca mgr J. Babicza *Poglądy antropogeograficzne Fryderyka Ratzla* została ukończona i będzie przedłożona jako dysertacja doktorska na Wydz. Przyrod. Uniwersytetu Wrocławskiego. Przedstawione w niej zostały metodologiczne podstawy trzech, ukształtowanych w okresie pozytywizmu, dyscyplin nauki: antropogeografii, etnografii i geografii politycznej, oraz ich ideowo-historyczne podłoże. Będzie ono punktem wyjścia dalszych badań wpływów geografii niemieckiej na geografję polską. Część powyższych prac wykonywana była w ramach Pracowni Historii Geografii Instytutu Geografii PAN.

Realizacja zaplanowanych tematów w Zespole historii geografii (kierownik prof. A. Gawęł) natrafiła na poważne trudności z powodu braku osób rozporządzających wolnym czasem, a zarazem obdarzonych zamiłowaniem historycznymi, jako też z powodu odejścia z pracy niektórych członków zespołu. Dlatego też zaniechano opracowania 2 tematów: — *Rola H. Kollątaja w geologii i paleontologii* i *Początki geologii inżynierskiej w Polsce*; w pierwszym wypadku z powodu śmierci dr Gąsiorowskiej, w drugim zaś z powodu wyjazdu inż. A. Kleczkowskiego za granicę. Podjęta natomiast została praca *Historia geologii w dobie Oświecenia* (prof. A. Gawęł). Opracowano krakowskie materiały rękopiśmienne i przystąpiono do zbadania treści drukowanych dzieł

i podręczników przyrodniczych. Gromadzi się w dalszym ciągu materiały źródłowe uwypuklające percepcje badaczy polskich i ich własny dorobek. Zakończenie pracy przewidziane jest w roku 1959; *Analizę pamiętników rękopiśmiennych L. Zejsznera* prowadzi mgr St. Czarniecki. W zebraniu materiału do tej pracy czynny udział wzięła mgr E. Turnau. Obok powyższych tematów prof. K. Maślankiewicz podjął opracowanie roli Baltazara Hacquetta w fizjografii geologicznej Polski. Prof. Maślankiewicz rozpoczął gromadzenie danych biograficznych o Hacquetcie, przeprowadziwszy korespondencję z uniwersytetami w Gracu i Wiedniu.

Badania prowadzone w ramach Zespołu historii geodezji (kierownik prof. inż. M. Milewski) na zlecenie Komitetu Historii Nauki lub Komitetu Geodezji obejmowały następujące problemy:

Opracowanie bibliografii źródeł dotyczących historii geodezji polskiej. W wyniku prac zebrano prawie całkowity wykaz publikacji (800) geodezyjnych od XV w. do 1939 r. W r. 1958 rozpoczęto stanowiący w sobie zamkniętą całość temat *Historia triangulacji w Polsce*, mający dla geodetów, a także kartografów, duże znaczenie. Wciągnięto do prac nad tym tematem zespół najwybitniejszych specjalistów triangulacyjnych w Polsce. Zespół ten pod kierownictwem mgr inż. A. Kryńskiego opracował szczegółowy konspekt pracy, który był dyskutowany zarówno na zebraniach roboczych, jak również na zebraniu Zespołu historii geodezji. Zakończenie tematu przewiduje się w roku 1960, w formie publikacji, która stać się może ceną pomocą zarówno katedr, jak i instytutów naukowych zajmujących się zagadnieniem triangulacji.

Badanie nad historią pomiarów planów miast polskich z okr. 1815—1830: *Układy miar długości na ziemiach polskich i wynikające stąd skale planów pomiarowych* (mgr inż. T. Bychawski) oraz *Badania dokładności wybranych planów miast Królestwa Polskiego z okresu 1815—1830* (z-ca prof. W. Trzebiński i mgr inż. T. Bychawski). Przedmiotem badania objęto kilkanaście wytypowanych planów, które mają umożliwić wyciągnięcie bardziej ogólnych wniosków odnośnie metodyki pomiarowo-kartograficznej z ówczesnych lat. Praca ta jednak nie została ukończona, gdyż jej wykonawcy powierzone zostało przewodnictwo zespołu roboczego opracowującego historię triangulacji w Polsce.

W zakresie pracy *Pomiar dóbr skarbowych w okresie od 1815 do połowy XIX wieku w świetle instrukcji pomiarowych i źródeł kartograficznych* dokonano analizy porównawczej instrukcji pomiarowych wydanych przez władze Królestwa Kongresowego z przypisami o pomiarach dóbr i lasów rządowych z 1839 r. Ta część pracy została wykonana i przyjęta na podstawie recenzji mgr inż. K. Sawickiego. Druga część pracy, tj. stwierdzenie na podstawie materiału archiwalnego, w jakim stopniu omawiane instrukcje były przestrzegane, nie została wykonana ze względu na konieczność uprzedniego wyboru materiałów kartograficznych do przebadania.

Pracę *Rozwój pomiarów rozgraniczeniowych w Wielkopolsce w świetle wybranych dokumentów ksiąg grodzkich i ziemskich z XVI i XVII wieku* prowadzi mgr J. Gołaski. Technika rozgraniczeniowa mająca wielowiekową tradycję jest bardzo charakterystyczna dla danej epoki i dla danego rejonu. Temat ten, już ukończony, jest próbą zajęcia się tym zagadnieniem na terenie

Wielkopolski na razie w w. XVI i XVII, a w dalszej kolejności w okresach późniejszych.

W minionym roku odbyło się sześć zebrań Zespołu, na których referowano wyniki badań prowadzonych w ramach Zespołu.

Problematyka prac Działu III wykonywanych w 1958 r. była zasadniczo bardzo rozległa i często rozbieżna, co wywołane zostało najczęściej różnymi kierunkami zainteresowań poszczególnych wykonawców lub zainteresowań poszczególnych instytutów, jak np. w wypadku geodezji. Tematyka zespołów geografii i geologii uległa natomiast znacznej modyfikacji w kierunku mobilizacji do możliwie najrychlejszego opracowania historii wymienionych dyscyplin.

Prace Działu IV Historii Techniki i Nauk Technicznych prowadzone były przeważnie przez sekcje i zespoły badawcze, kontynuujące swą tematykę z lat poprzednich.

Jak w roku ubiegłym, tak i obecnie — najbardziej czynny jest Zespół Historii Polskiej Techniki Hutniczej i Odlewniczej, pracujący pod przewodnictwem doc. M. Radwana. Już uprzednio Zespół ten odkrył na terenie Gór Świętokrzyskich stare piecowiska hutnicze z pierwszych wieków naszej ery, świadczące o produkcji żelaza w tym czasie na skalę niemal przemysłową. W roku sprawozdawczym Zespół doc. M. Radwana przeprowadzał dalsze badania terenowe i laboratoryjne w zakresie odkrytych piecowisk. Dla ustalenia technologii wytopu dawnego hutnictwa przeprowadzono cztery wytopy próbne opracowano wyniki i dokonano ich analizy. Dokonano także analizy wypełniaków mielerzy jamowych, które odsłonięte zostały na terenie Starej Słupi. Nad kształtem i pracą tych mielerzy przeprowadzono dyskusję, zaś wyniki badań opublikowano.

Na terenie Świętokrzyskiego Parku Narodowego, w pasmie Łysogór, prowadzona była rejestracja wkładek rudy żelaznej oraz występowania piecowisk, celem stwierdzenia współzależności.

Zostały przeprowadzone też badania metaloznawcze przedmiotów żelaznych z wykopalisk pochodzących z okolic Św. Krzyża, zaś wyniki porównano z metalem uzyskanym z próbných wytopów.

Na podstawie źródeł archiwalnych i badań terenowych wykonano mapę rozmieszczenia dymarek niskich w Polsce XVI-wiecznej. Sporządzono również mapę zakładów hutniczych Górnego Śląska.

Ponadto w ramach prac powyższego Zespołu mgr inż. J. Piaskowski, między innymi przy pomocy izotopów promieniotwórczych, dokonał analizy znalezisk żelaznych okresu halsztackiego, znalezisk wyrobów żelaznych na cmentarzyskach ciałopalnych Wielkopolski w okresie wpływów rzymskich oraz gdańskich wyrobów żelaznych z okresu X—XV wieku.

Zajmowano się także badaniami nad materiałami archiwalnymi i dawną literaturą w zakresie metalurgii i odlewnictwa.

Zagadnieniami hutnictwa i górnictwa na terenie Tatr zajmuje się osobny Zespół pod przewodnictwem doc. J. Zborowskiego. W roku 1958 na polanie Stare Kościeliska prowadzono nadal prace terenowe przy odsłanianiu śladów po budynkach i urządzeniach czynnej tam niegdyś huty. Odsłaniano także ślady „kombinatu“ górniczo-hutniczego działającego pod Ornakiem w w. XVIII. Ponadto kontynuowano porządkowanie i opracowywanie materiałów górniczo-

hutniczych, znajdujących się w posiadaniu Archiwum Tatrzńskiego Parku Narodowego.

Zespół Historii Polskiej Techniki Naftowej zaplanowane miał na rok 1958 opracowanie dwóch tematów: 1. monografii — *Ignacy Łukasiewicz, twórca polskiego naftownictwa* oraz 2. zebranie i opracowanie materiałów bibliograficznych do historii polskiej techniki naftowej. Temat drugi został ostatecznie podjęty, temat zaś pierwszy rozdzielony został na poszczególne zagadnienia między ośmiu członków zespołu. Z tych ośmiu wycinkowych prac ukończono i dostarczono cztery, trzy są w toku wykonywania, jedna zaś nie została rozpoczęta. Przeszkodą w kontynuowaniu prac są trudności w delegowaniu członków Zespołu na badania archiwalne do Lwowa i Wiednia.

Zespół Historii Techniki Polskiego Górnictwa Solnego, którym kieruje prof. K. Maślankiewicz, przygotował do druku specjalny tom „Studiów“. Dalsze prace nad historią górnictwa prowadzone będą w ścisłym uzgodnieniu z Komisją powołaną przez Państwową Radę Górnictwa dla kierowania pracami nad przygotowaniem obchodu Millenium.

Zespół Historii Techniki Transportu Drogowego w Polsce zajmował się nadal tematem *Historia techniki samochodowej w Polsce w okresie międzywojennym*. W ciągu roku 1958 kontynuowano zbieranie materiałów, uzyskując kilka fragmentarycznych opracowań.

Zespół Historii Polskiej Techniki Morskiej podjął pewne prace wstępne dotyczące tematu *Historia polskiej techniki morskiej okresu XX-lecia*, samo zaś wykonanie prac będzie zapewne przekazane Polskiemu Towarzystwu Nautologicznemu.

Kontynuowane były również prace Zespołu Historii Polskiej Techniki Filmowej. Praca mgr inż. R. Wajdowicza na temat polskiego wkładu techniki zapisu dźwięków stała się podstawą otwarcia przewodu doktorskiego na Politechnice Warszawskiej.

Poza pracami prowadzonymi w ramach stałych Zespołów wykonano również lub rozpoczęto inne prace. Tak więc mgr inż. B. Orłowski ukończył obszerne opracowanie dotyczące wodociągów fromborskich przypisywanych Kopernikowi i pracował nad kartoteką wynalazków technicznych.

Na prośbę Instytutu Inżynierów Komunikacji w Leningradzie, który w r. 1959 obchodzi 150-lecie swego istnienia, a w którego profesorów i wychowanków gronie znajdowało się na przełomie XIX i XX wieku wielu wybitnych specjalistów polskich, rozpoczęto opracowywać dotyczące ich materiały. Są one przeznaczone dla wydawnictw jubileuszowych Instytutu i obejmować mają krótkie monografie wybitniejszych postaci oraz charakterystyki osiągnięć pozostałych bardziej znanych profesorów i wychowanków.

W porozumieniu z Sekcją Ogrzewania i Wietrzenia Komitetu Inżynierii Łądowej PAN przystąpiono do zbierania materiałów dotyczących rozwoju ogrzewnictwa i wentylacji w Polsce w pierwszej połowie XX wieku. Dotychczas wykonano kilka drobnych prac przyczynkarskich.

Opracowywany przez dr Bieniarzówną w latach ubiegłych *Słownik techników polskich* — został wstrzymany w związku z reaktywowaniem *Polskiego Słownika Biograficznego*, którego redakcji przekazano zebrane dotąd materiały.

Zaplanowane na rok 1958 przygotowanie monografii i pism wybranych

J. Osińskiego i opracowało edycję Andrzeja del Aqua — *Praxis ręczne o działach* zostało na razie wstrzymane wobec trudności wydawniczych.

Poza tym Dział IV współpracuje z Wydziałem IV PAN w pracach Komisji dla wydania zebranych dzieł Feliksa Jasińskiego. Po badaniach archiwalnych przeprowadzonych przez prof. Mutermilcha i prof. Olszewskiego w lipcu 1958 r. i po otrzymaniu z Leningradu zamówionych mikrofilmów, prace zostaną ukończone.

Oprócz tego Dział współpracuje z Komitetem Organizacyjnym Obchodu 70-lecia urodzin prof. W. Wierzbickiego, przygotowującym *Księgę Pamiątkową* dla uczczenia Jubilata. Biblioteka Zakładu wzrosła w 1958 r. o 609 woluminów, w tym 317 woluminów publikacji zagranicznych.

W 1958 roku ukazało się 5 numerów „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki“, w tym jeden, poza kolejnością, numer nadzwyczajny w języku angielskim i francuskim zawierający 11 artykułów wydanych już uprzednio w języku polskim w „Kwartalniku“. Z serii „Studia i materiały z dziejów nauki polskiej“ ukazały się dwa zeszyty: zeszyt 2 z serii Historii Nauk Społecznych poświęcony dziejom nauki okresu Oświecenia oraz zeszyt 1 z serii Historii Techniki i Nauk Technicznych poświęcony historii górnictwa solnego. W serii „Monografie z dziejów nauki i techniki“ ukazały się następujące tomy: *Wawrzyniec Surowiecki* (A. Gella), *Poglądy merkantylistyczne w polskiej myśli ekonomicznej XVI i XVII wieku* (J. Górski), *Historia Akademii Umiejętności w Krakowie, 1873—1918* (J. Hulewicz), *Studia z dziejów polskiej myśli naukowej i filozoficznej* (B. Suchodolski).

Poza tym jako wydawnictwo zwarte Komitetu ukazała się *Bibliografia Kopernikowska*. W ciągu roku 1958 przygotowano trzy dalsze zeszyty „Studiów“ obejmujące zagadnienie z historii astronomii, z historii chemii i geologii oraz historii rolnictwa i botaniki. W druku znajdują się również trzy tomy „Monografii“ i jeden tom „Źródeł do dziejów nauki i techniki“.

W zakresie kontaktów z zagranicą kontynuowano współpracę z Międzynarodową Unią Historii i Filozofii Nauki. W drugim zebraniu Międzynarodowej Komisji Inwentaryzacji Zabytkowych Narzędzi Naukowych w Paryżu wziął udział jako delegat Polski dr T. Przypkowski. Na zebraniu ustalono schemat karty inwentarzowej pokrywającej się w dużej mierze z projektem polskim. Na wniosek Polski zdecydowano nie dawać z góry sztywnej definicji, co to jest przyrząd, w znaczeniu historycznym, lecz pozostawić narodowym Komisjom swobodę w przygotowaniu możliwie obszernego materiału, z którego Międzynarodowa Komisja Redakcyjna przeprowadzi wybór materiału przeznaczonego już do druku przez UNESCO. W Polsce akcją tą ma się zająć Zakład Historii Nauki i Techniki oraz Muzeum Techniki. Jako gość Muzeum bawił w Polsce kilka dni Przewodniczący wyżej wspomn. Międzynarodowej Komisji prof. Leveillé. Dr T. Przypkowski podjął się również pośrednictwa w skontaktowaniu się w sprawie zinwentaryzowania zabytków narzędzi naukowych Korei, która do UNESCO nie należy, i otrzymał już w tej sprawie pozytywną odpowiedź od Prezesa Koreańskiej Akademii Nauk.

Podobnie jak w latach poprzednich, wysłano do czasopisma „Archives Internationales d'Histoire des Sciences“, organu Unii, recenzje z prac polskich. Również na zlecenie Unii wysłano kilkadziesiąt not bibliograficznych do „Bulletin Signalétique“, wydawanego przez Centre de Documentation de la Recherche Scientifique.

Pod koniec roku 1958 po otrzymaniu oficjalnego zaproszenia na IX Międzynarodowy Kongres Historyków Nauki w Barcelonie rozpoczęto prace przygotowawcze związane z udziałem delegacji polskiej w tym Kongresie. Przygotowano już konspekty 14 komunikatów przeznaczonych na Kongres.

Rozwijały się i pogłębiały w roku 1958 indywidualne kontakty naukowe z zagranicznymi historykami nauki. Na zaproszenie Komitetu bawili w Polsce na sesji ku czci Miechowity dyr. Instytutu Historii Przyrodoznawstwa i Techniki AN ZSRR prof. N. A. Figurowski i prof. B. D. Pietrow, historyk medycyny z Instytutu Historii Medycyny i Ochrony Zdrowia. Po Sesji zwiedzili szereg naszych ośrodków badawczych wygłaszając kilka referatów.

Korzystając z pobytu prof. Figurowskiego przeprowadzono rozmowy w sprawie możliwości prowadzenia wspólnych prac naukowych. Wynikiem była propozycja polska podjęcia pracy nad problemem kontaktów naukowych między Rosją a Polską w okresie od XVII—XVIII wieku, która znalazła się w protokóle umowy współpracy naukowej między PAN a Związkiem Radzieckim na rok 1959. Efektem współpracy nad tym problemem miałyby być kilkotomowe wydawnictwo. Kontynuowanie rozmów w tym przedmiocie i zawarcie ewentualnego porozumienia projektowane jest w czasie Zjazdu Radzieckich Historyków Nauki w Moskwie w maju 1959 r. Na Zjazd ten, na który Komitet otrzymał zaproszenie, przygotowano 8 referatów: *Stosunki Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk z uczonymi rosyjskimi* (J. Michalski); *Z historii badań geologicznych na obszarach Związku Radzieckiego. Udział polskich geologów*. Stefan Czarnocki (K. Maślankiewicz); *Karol Chrystian Langsdorf i jego podręcznik "Institutiones Technologicales"* (K. Sarnecki); *Jan Szczepanik* (Wł. Jewsiewicki); *Badania nad rozwojem technologii wyrobów żelaznych na ziemiach polskich w okresie od VII w. przed n. e. do XV wieku n. e.* (J. Piaskowski); *Proces dymarkowy w pierwszych wiekach n. e. w Polsce* (M. Radwan); *Z historii kolorystyki* (E. Trepka); *Technika laboratoryjna w XVI wieku* (Wł. Hubicki). Referaty te w tłumaczeniu rosyjskim przesłano organizatorom Kongresu. Jeden referat na prośbę organizatorów poświęcony będzie dotychczasowej działalności historyków nauki w Polsce, metodom i wynikom ich prac.

Wstępne rozmowy w sprawie współpracy z Komisją Historii Nauki Litewskiej Akademii Nauk przeprowadzono z kand. nauk S. Biziuleviciusem, sekretarzem Komisji, w czasie jego pobytu w Polsce. Rozpoczęto już wymianę wydawnictw i mikrofilmów, projektowana jest wymiana naukowców i prowadzenie wspólnych badań.

Na zaproszenie Komitetu Historii Nauki bawił w Polsce członek Holenderskiej Akademii Nauk i członek Międzynarodowej Akademii Historii Nauki, prof. R. Hooykaas, który w czasie dwutygodniowego pobytu w Polsce zwiedził szereg ośrodków badawczych i zapoznał się z ich pracami.

Oprócz wymienionych już wyjazdów zagranicznych dla celów badawczych, kontakty naukowe nawiązali (względnie kontynuowali) z zagranicznymi historykami nauki z okazji innych wyjazdów prof. E. Olszewski (w Moskwie), dr P. Czartoryski (Stany Zjednoczone), prof. A. Birkenmajer (Belgia). W zebraniu Komisji Historii Astronomii Międzynarodowej Unii Astronomicznej w czasie Kongresu odbytego w Moskwie w sierpniu 1958 r. wzięli udział prof. A. Birkenmajer, prof. E. Rybka, i dr T. Przykowski.

W obradach Międzynarodowego Stowarzyszenia Historyków Medycyny w Montpellier oraz w dorocznym Zjeździe Niemieckiego Towarzystwa Historyków Medycyny, Nauk Przyrodniczych i Techniki w Goslar w NRF wziął udział dr St. Szpilczyński.

Kontynuowana jest wymiana wydawnictw Komitetu, a w szczególności „Kwartalnika“ i „Studiów“. Pozwala ona na otrzymywanie ok. 40 czasopism z zakresu historii nauki oraz wielu wydawnictw zwartych. Szczególnie zainteresowanie za granicą wzbudziła *Bibliografia Kopernikańska*.

W ramach wymiany artykułów wydrukowano w „Kwartalniku“ w roku 1958 artykuły: H. Dingle, *Miejsce historii nauki w świecie wiedzy*, L. Gulli, *Historia nauki jako historia ducha ludzkiego*, I. L. Znaczko-Jaworski, *Badania doświadczalne nad starożytnymi zaprawami budowlanymi i materiałami wiążącymi*, N. A. Figurowski, *40 lat historii przyrodoznawstwa i techniki w ZSRR*. Również W. Voisé przekazał artykuł *La Renaissance et les sources des sciences sociales* do „Diogenè“ oraz J. Piaskowski, *Technologia przedmiotów żelaznych na ziemiach Polski w okresie halsztackim* do „Woprosow istorii prirodoznawstwa i tiechniki“.

W roku 1958 odbyły się dwa plenarne posiedzenia Komitetu Historii Nauki i Oświaty. Pierwsze (18 marca) poświęcone było w części organizacyjnej dyskusji nad planem badań Zakładu Komitetu Historii Nauki na r. 1958 oraz sprawozdaniem za r. 1957. Poza tym prof. B. Suchodolski przedstawił zagadnienia związane z zamierzoną reorganizacją prac Zakładu i Komitetu oraz projektem ewentualnego powołania Instytutu Historii Nauki i Techniki PAN. Ostateczna decyzja i zmiany organizacyjne, jakie zaszły w ich wyniku, zostały pokrótce przedstawione na początku niniejszego sprawozdania.

W drugiej części posiedzenia plenarnego omówiony został szczegółowy konspekt zamierzonej Historii Astronomii w Polsce, przygotowany przez Zespół Historii Astronomii KHN, a referowany przez prof. A. Birkenmajera. Dyskusja nad konspektem dotyczyła przede wszystkim zagadnień związanych z periodyzacją oraz związków nauki polskiej z nauką światową. Podkreślano, iż europejskie tło historii naszej astronomii musi być wystarczająco szeroko przedstawione, inaczej bowiem nie dojdziemy do stwierdzenia naszego wkładu czy opóźnień. Przedstawiony konspekt dając obraz dziejów astronomii w Polsce, ujęty okresami a nie wg historii prac poszczególnych ośrodków naukowych czy uczonych, wydaje się być prawidłowo skonstruowany, niemniej podkreślono, iż należy dołożyć dużego wysiłku, aby opracowywana monografia dała obraz historii problemów naukowych i postępu w tej dziedzinie wiedzy, wiążąc się w miarę możliwości z tłem politycznym i gospodarczym. Na zakończenie mgr M. Sarnecka-Keller wygłosiła referat pt. *Pierwsze polskie podręczniki chemiczne*.

Drugie zebranie plenarne odbyło się 16 grudnia 1958 r. Poza przedstawieniem przez prof. B. Suchodolskiego zmian organizacyjnych, zaszłych w wyniku powołania Zakładu Historii i Techniki przy Wydziale I PAN oraz dyskusji nad planem badań Zakładu na r. 1959, głównym tematem zebrania była dyskusja nad projektem zespołowej pracy pt. *Historia nauki polskiej w zarzysie*. Szczegółowe sprawozdanie z dyskusji zamieszczamy poniżej.

Z. Skubala